

02/35**Prostředky státního rozpočtu určené na podpůrný program pro obnovu vinic a výsadbu nových vinic**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2002 pod číslem 02/35. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Ladislav Zeman.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití prostředků státního rozpočtu na obnovu vinic a výsadbu nových vinic.

Kontrolu provedly v době od února do května 2003 skupiny kontrolujících NKÚ z územních odborů jižní Morava, střední Morava a střední Čechy.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2000, 2001 a 2002.

Kontrolovanými osobami byly:

- A.** Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“); v jeho rámci byly kontrolovány zemědělské agentury a pozemkové úřady (dále jen „ZA a PÚ“) Břeclav, Hodonín, Kladno, Litoměřice, Mělník, Nymburk, Praha, Uherské Hradiště, Vyškov, Zlín a Znojmo;
- B.** vybraní příjemci podpory:
- AGRA Horní Dunajovice, a. s., Horní Dunajovice, PSČ 671 34;
  - AGROSOVÍN, a. s., Boršice, PSČ 687 09;
  - AMPELOS, ŠLECHTITELSKÁ STANICE VINAŘSKÁ ZNOJMO, a. s., Vrbovec, PSČ 671 24;
  - Bzenecká vinohradnická společnost, s. r. o., Bzenec;
  - Lobkowiczké zámecké vinařství Roudnice nad Labem, s. r. o., Roudnice nad Labem;
  - SEWAR, spol. s r. o., Šanov, PSČ 671 68;
  - SUFITA, s. r. o., Znojmo;
  - Vinné sklepy Lechovice, spol. s r. o., Lechovice, PSČ 671 63;
  - Zemědělské sdružení, s. r. o., Znojmo;
  - Ing. Petr Adamec, Nová 152, Strachotín, PSČ 690 02;
  - Roman Bajčan, Mánesova 1624/20, Praha 2;
  - Antonín Cícha, Blatnice pod Svatým Antonínkem 49, PSČ 696 71;
  - Vojtěch Cícha, Blatnice pod Svatým Antonínkem 360, PSČ 696 71;
  - Václav Čevela, Tupesy 35, PSČ 687 07;
  - Ing. Božena Fridrichová, Jezerní 1454, Vracov, PSČ 696 42;
  - Miloš Hána, V rokli 3081, Mělník;
  - Oldřich Herzán, Zahradní 804, Velké Bílovice, PSČ 691 02;
  - Václav Hrabec, U stadionu 291, Velké Bílovice, PSČ 691 02;
  - Pavel Hrabkovský, Chodouny 96, PSČ 411 71;
  - Jana Isopová, Revoluční 19, Slaný-Kvíc;
  - Zdeněk Jakl, Šporkova 430, Lysá nad Labem;
  - Josef Juriga, Troskotovice 60, PSČ 671 78;
  - Jan Konečný, Moravský Žižkov 24, PSČ 691 78;
  - Bedřich Koráb, Zelnice 215, Čejkovice, PSČ 696 15;
  - doc. Ing. Vilém Kraus, CSc., Přístavní 1282, Mělník;
  - Ladislav Křivák, Zahradní 266, Velehrad, PSČ 687 06;
  - Ing. Zdeněk Kupský, Vilová 659, Valtice;
  - Bettina Lobkowicz, Vlašská 17, Praha 1;
  - Ing. Vlastimil Lubal, Vrbice 390, PSČ 691 09;
  - Ludvík Maderič, Moravský Žižkov 318, PSČ 691 01;
  - Pavel Matouš, Olbramovice 25, PSČ 671 76;
  - Ing. Jan Matoušek, Blahotice 21, Slaný;
  - Zdeněk Michalec, Vrbovec 259, PSČ 671 24;

Nikodém Míša, Městečko 393, Polešovice, PSČ 687 37;
Ing. Stanislav Novák, Bořetice 377, PSČ 691 08;
PhDr. Václav Ovčáčík, Nad chmelnicí 252, Velehrad, PSČ 687 06;
Ladislav Pošík, Malíč 20, PSČ 412 01;
Ing. Stanislav Pláteník, Zlámalova 3, Mikulov;
Marek Ritter, Novosedly 46, PSČ 691 82;
Vít Soják, Nová čtvrť 464, Polešovice, PSČ 687 37;
František Strýček, Starý Poddvorov 68, PSČ 696 16;
František Šesták, Na dědině 171, Uherské Hradiště;
Tomáš Tetur, Fabian 1206, Velké Bílovice, PSČ 691 02;
Vladimír Tetur, Záhumní 1277, Velké Bílovice, PSČ 691 02;
Štefan Turoň, Božice 400, PSČ 671 64;
Michaela Urbanová, Společná 7, Praha 8;
Ing. Jaroslav Vaďura, Míšky 677, Polešovice, PSČ 687 37;
Ing. Miloš Veselý (nar. 17. 3. 1969), Na kopcích 644, Rakvice, PSČ 691 03;
Ing. Miloš Veselý (nar. 13. 11. 1942), Na kopcích 644, Rakvice, PSČ 691 03;
Štěpán Weitoch, Růžové údolí 74, Kralupy nad Vltavou;
Rudolf Židek, Popice 78, PSČ 691 27.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly MZe a AMPELOS, ŠLECHTITELSKÁ STANICE VINAŘSKÁ ZNOJMO, a. s., Vrbovec, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Proti rozhodnutí o námítkách podaly obě kontrolované osoby odvolání. Byla vypořádána usneseními senátu NKÚ.

S e n á t NKÚ (ve složení: Ing. Ladislav Zeman – předseda, JUDr. Jiří Drábek, Mgr. Marie Hošková, MVDr. Rudolf Němeček, Ing. Josef Pohl – členové) na svém zasedání konaném dne 29. října 2003

s c h v á l i l usnesením č. 02/35/22

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I.

Úvod

Se vstupem do Evropské unie se na Českou republiku bude vztahovat článek 2 nařízení (ES) 1493/1999, o společné organizaci trhu s vínem, který v zásadě zakazuje členským státům rozšiřovat plochu vinic.

V České republice činí roční spotřeba vína vyrobeného z hroznů révy vinné přibližně 13,5 litru na osobu a neustále se mírně zvyšuje. Z výzkumu trhu vyplývá, že dochází k nárůstu zájmu domácích i zahraničních spotřebitelů o moravské i české víno. Ve vinařském marketingovém roce 2000/2001 bylo z domácí suroviny vyrobeno víno v množství 545 tis. hl a k zajištění trhu bylo ještě třeba v tomto období dovézt ze zahraničí asi 900 tis. hl vína.

Podle Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (dále jen „ÚKZÚZ“) v sedmdesátých letech minulého století činila plocha vinic v České republice více než 16 000 ha. Obnova vinic se zastavila v roce 1993, kdy se nevysadily téměř žádné vinice. Proto od roku 1994 je výsadba a obnova vinic státem podporována. Cílem podporované výsadby je postupné ozdravování vinic, kontrolovaná výsadba kvalitních odrůd a rozšiřování plochy vinic do vhodných lokalit.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (dále jen „PS“) v rámci podpůrných programů zemědělství schválila rovněž podporu obnovy a výsadby nových vinic.

Ve stávající evidenci vinic vedené ÚKZÚZ ani při přidělování dotací v letech 2000 až 2002 nebylo rozlišováno, zda se při výsadbě jedná o obnovu vykloučené vinice nebo novou výsadbu.

Od roku 2003 je předmětem podpůrného programu pouze plocha nově vysázené vinice za plochu vinice vykloučené (podpůrný program „I.R. Podpora restrukturalizace vinic“), výsadba

nových vinic je podporována z finančních prostředků Vinařského fondu zřízeného zákonem v roce 2002.

Stav vinic v evidenci ÚKZÚZ:

k 1. 1. 2000	11 429,22 ha,
k 31. 12. 2002	12 945,10 ha,
nárůst	1 515,88 ha.

V letech 2000 až 2002 činila podle kvalifikovaného odhadu ÚKZÚZ plocha vykloučených vinic 700 ha.

Urychlení výsadby vinic před vstupem České republiky do Evropské unie podpořila vláda svým usnesením ze dne 11. 2. 2002 č. 144, k programu podpory urychlení výsadby vinic na území České republiky v předvstupním období. V usnesení se ukládá příslušným ministrům zajistit, aby s ohledem na datum vstupu v roce 2004 bylo technicky realizovatelné vysadit 11 000 ha vinic a zdvojnásobit výměru vinic z 11 000 ha na 22 000 ha. Při této výměře vinic teoreticky Česká republika pokryje svou spotřebu vína.

II.

Právní úprava kontrolované problematiky

Dnem 12. 11. 1997 nabyl účinnosti zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, který mj. upravuje přímou podporu zemědělství podpůrnými programy.

Podpůrné programy na návrh vlády schvaluje PS současně se zákonem o státním rozpočtu. V kontrolovaném období let 2000 až 2002 schválila PS podpůrné programy zemědělství poskytované podle § 2 zákona č. 252/1997 Sb.:

- pro rok 2000 usnesením č. 865 ze dne 8. 3. 2000 podpůrný program „1.C. Obnova vinic, chmelnic, ovocných sadů a prostorových izolátů“;
- pro rok 2001 usnesením č. 1329 ze dne 6. 12. 2000 a pro rok 2002 usnesením č. 1974 ze dne 18. 12. 2001 podpůrný program „1.C.a. Obnova vinic a výsadba nových vinic“.

V návaznosti na usnesení PS vydalo MZe v souladu s rozpočtovými pravidly:

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb. pro rok 2000, č. j. 1158/2000-1000,

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb. pro rok 2001, č. j. 2319/2001-7010,

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb. pro rok 2002, č. j. 2535/2002-7002 (dále jen „Zásady“).

V Zásadách je kromě jiného stanoveno:

- podmínky pro poskytnutí podpor, obsah žádostí a postup při podávání žádostí,
- odpovědnost žadatele – příjemce podpory,
- vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace, resp. uzavírání smlouvy o poskytnutí podpory,
- způsob účtování a poskytování podpor,
- kontrola dodržování Zásad.

III.

Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Finanční prostředky pro podpůrný program a stanovení výše podpory

MZe zpracovává každoročně návrh přímé finanční podpory zemědělství celkem a její rozdělení podle podpůrných programů. Součástí návrhu byl i podpůrný program „1.C. Obnova vinic, chmelnic, ovocných sadů a prostorových izolátů“ v roce 2000 a podpůrný program „1.C.a. Obnova vinic a výsadba nových vinic“ v letech 2001 a 2002 (dále jen „podpůrný program“).

Podpora byla poskytována formou dotace vypočtené ze skutečně vysázené plochy vinice a sazby finančních prostředků, jejíž výše byla určena MZe (sazbová dotace, při které příjemce neprokazuje skutečně vynaložené náklady).

Na základě schválené celkové částky podpory pro podpůrné programy stanovilo MZe v Zásadách limitní sazbu Kč na jeden hektar vysázené vinice. Skutečná sazba byla každoročně nižší než sazba deklarovaná Zásadami. Ani celková výše podpory stanovená usneseními PS nebyla MZe pro podpůrné programy využita.

Tabulka č. 1: Přehled finančních prostředků pro podpůrný program (v tis. Kč)

	2000	2001	2002
Schváleno PS	*)	150 000	200 000
Požadováno žadateli	116 618	222 027	344 008
Poskytnuto žadatelům	90 087	147 905	189 466

*) Usnesením PS č. 865 z 8. 3. 2000 bylo schváleno celkem 150 mil. Kč pro podpůrný program „1.C. Obnova vinic, chmelnic, ovocných sadů a prostorových izolátů“.

Tabulka č. 2: Sazba na 1 ha vysázené vinice (v Kč/ha)

	2000	2001	2002
Sazba uvedená v Zásadách	do 250 000 **)	do 300 000	do 300 000
Sazba skutečná	208 830	236 300	186 460

**) V usnesení PS č. 865 z 8. 3. 2000 je stanoveno: „Aby rozsah obnovy byl pro rok 2000 zabezpečen, je nutné vyhlásit sazby minimálně ve výši 250 tis. Kč na ha vinic.“

Tabulka č. 3: Celkový přehled o podpoře podpůrného programu v letech 2000 až 2002

Rok	Počet přijatých žádostí	Počet poskytnutých dotací	Výměra podle žádostí	Výměra s podporou	Požadovaná podpora v žádostech dle sazeb uvedených v Zásadách	Vyplaceno
	(žadatelů)	(příjemců)	(v ha)	(v ha)	(v Kč)	(v Kč)
2000	233	222	466,4739	431,3890	116 618 477	90 086 962
2001	404	345	740,0915	625,9215	222 027 450	147 905 252
2002	528	493	1 146,6950	1 016,1225	344 008 524	189 466 195
Celkem	1 165	1 060	2 353,2604	2 073,4330	682 654 451	427 458 409

Zdroj: Doklady MZe.

Tabulka č. 4: **Přehled o podpoře podpůrného programu v letech 2000 až 2002 podle jednotlivých ZA a PÚ**

ZA a PÚ	Počet přijatých žádostí (žadatelů)	Počet poskytnutých dotací (příjemců)	Výměra podle žádostí (v ha)	Výměra s podporou (v ha)	Požadovaná podpora v žádostech dle sazeb uvedených v Zásadách (v Kč)	Vyplaceno (v Kč)
Mělník						
r. 2000	2	2	2,3489	2,3489	587 225	490 520
r. 2001	2	2	1,0623	1,0623	318 690	251 020
r. 2002	1	1	0,6082	0,6082	182 460	113 404
Celkem	5	5	4,0194	4,0194	1 088 375	854 944
% z ČR	0,43	0,47	0,17	0,19	0,16	0,20
Litoměřice						
r. 2000	2	1	4,2272	2,2962	1 056 800	479 525
r. 2001	2	2	2,9055	2,9055	871 650	686 569
r. 2002	2	1	5,7780	4,3780	1 733 400	816 321
Celkem	6	4	12,9107	9,5797	3 661 850	1 982 415
% z ČR	0,51	0,38	0,55	0,46	0,54	0,46
Ústí n. L.						
r. 2000	1	1	1,5000	1,5000	375 000	313 245
r. 2001	1	0	1,0000	–	300 000	–
r. 2002	2	1	4,0681	2,2198	1 220 430	413 885
Celkem	4	2	6,5681	3,7198	1 895 430	727 130
% z ČR	0,34	0,17	0,28	0,18	0,28	0,17
Brno						
r. 2000	5	5	9,4755	9,4691	2 368 875	1 977 438
r. 2001	12	9	43,8284	23,6327	13 148 520	5 584 427
r. 2002	32	22	93,3876	66,7419	28 016 280	12 444 703
Celkem	49	36	146,6915	99,8437	43 533 675	20 006 568
% z ČR	4,21	3,40	6,23	4,82	6,38	4,68
Břeclav						
r. 2000	136	130	234,5025	212,3183	58 625 627	44 338 425
r. 2001	241	210	407,9410	368,8969	122 382 300	87 170 344
r. 2002	281	264	555,4892	500,7109	166 646 784	93 362 563
Celkem	658	604	1 197,9327	1 081,9261	347 654 711	224 871 332
% z ČR	56,16	57,00	50,92	52,19	50,89	52,62
Hodonín						
r. 2000	57	54	99,9519	91,9290	24 987 975	19 197 527
r. 2001	110	95	172,0512	149,3804	51 615 360	35 298 590
r. 2002	150	146	308,3255	265,3194	92 497 650	49 471 459
Celkem	317	295	580,3286	506,6288	169 100 985	103 967 576
% z ČR	27,56	27,83	24,66	24,43	24,79	24,32

Uh. Hradiště						
r. 2000	4	4	7,1947	7,1947	1 798 675	1 502 465
r. 2001	12	9	17,3050	14,8878	5 191 500	3 517 994
r. 2002	17	17	24,6644	24,6644	7 399 320	4 598 915
Celkem	33	30	49,1641	46,7469	14 389 495	9 619 374
% z ČR	2,83	2,83	2,09	2,25	2,11	2,25
Vyškov						
r. 2000	2	2	0,6641	0,6641	166 025	138 683
r. 2001	1	1	2,1725	2,1725	651 750	513 351
r. 2002	1	1	6,1392	6,1392	1 841 760	1 144 715
Celkem	4	4	8,9758	8,9758	2 659 535	1 796 749
% z ČR	0,34	0,38	0,38	0,43	0,39	0,42
Znojmo						
r. 2000	24	23	106,6091	103,6687	26 652 275	21 649 134
r. 2001	18	13	75,2457	47,2434	22 573 710	11 163 574
r. 2002	28	28	124,8910	122,8370	37 467 300	22 904 177
Celkem	70	64	306,7458	273,7491	86 693 285	55 716 885
% z ČR	6,00	6,03	13,03	13,20	12,70	13,03
Kladno						
r. 2000	0	0	–	–	–	–
r. 2001	1	1	4,0000	4,0000	1 200 000	945 200
r. 2002	3	3	7,6405	7,6405	2 292 150	1 424 646
Celkem	4	4	11,6405	11,6405	3 492 150	2 369 846
% z ČR	0,34	0,38	0,49	0,56	0,51	0,55
Praha						
r. 2000	0	0	–	–	–	–
r. 2001	2	1	2,6051	1,7653	781 530	417 140
r. 2002	8	6	8,7671	7,9271	2 630 130	1 478 085
Celkem	10	7	11,3722	9,6924	3 411 660	1 895 225
% z ČR	0,86	0,66	0,48	0,47	0,50	0,44
Zlín						
r. 2000	0	0	–	–	–	–
r. 2001	2	2	9,9748	9,9747	2 992 440	2 357 043
r. 2002	2	2	4,7375	4,7375	1 421 250	883 353
Celkem	4	4	14,7123	14,7122	4 413 690	3 240 396
% z ČR	0,34	0,38	0,63	0,71	0,65	0,76
Nymburk						
r. 2000	0	0	–	–	–	–
r. 2001	0	0	–	–	–	–
r. 2002	1	1	2,1987	2,1987	659 610	409 969
Celkem	1	1	2,1987	2,1987	659 610	409 969
% z ČR	0,08	0,09	0,09	0,11	0,10	0,10

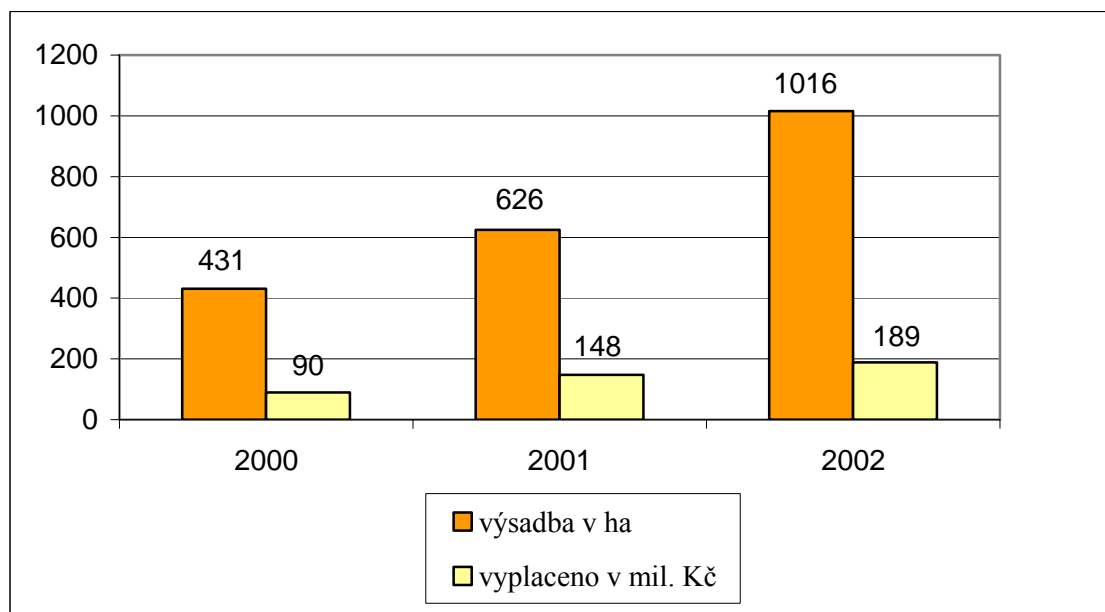
Zdroj: Doklady MZe.

MZe v Zásadách stanovilo zhodnocení účinnosti podpůrného programu: počet hektarů vysázených vinic v České republice v příslušném roce. Srovnání vyplacených dotací a vysázených ploch vinic s touto podporou v jednotlivých letech je graficky znázorněno v grafu

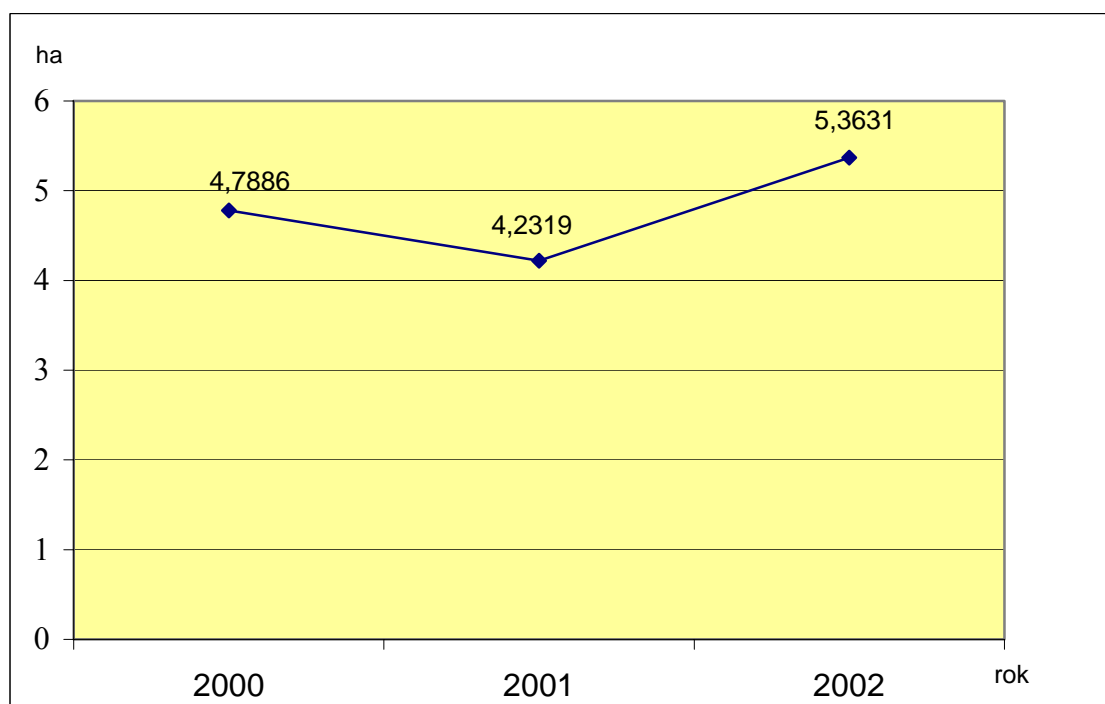
č. 1. Jak se vyvíjela efektivnost podpory vyjádřená počtem hektarů vysázených vinic na 1 mil. Kč vyplacené dotace je znázorněno v grafu č. 2.

V roce 2001 bylo vyplaceno oproti roku 2000 o 64 % dotací více, zatímco s podporou bylo vysázeno jen o 45 % více vinic. V roce 2002 byl ve srovnání s rokem 2001 nárůst dotací o 28 % a výsadba vinic byla větší o 62 %, ve srovnání s rokem 2000 to bylo o 110 % více dotací a o 135 % větší výsadba.

Graf č. 1: Vynaložené prostředky podpory a výsadba vinic (údaje jsou zaokrouhleny)

Graf č. 2: Počet hektarů vysázených vinic na 1 mil. Kč vyplacené dotace

2. Poskytování podpory a kontrola dodržování Zásad

Postup MZe při poskytování podpory:

- Žadatel podal žádost o podporu za každý předmět podpory samostatně ve dvojitě vyhotovení na příslušné pracoviště ZA a PÚ v sídle podnikání (u právnické osoby) a dle trvalého bydliště (u fyzické osoby).
- ZA a PÚ přijatou žádost zaevidoval a prověřil z hlediska formální správnosti v souladu se Zásadami.
- Ředitel ZA a PÚ se písemně vyjádřil k žádosti z hlediska formální správnosti, sdělil další podstatné skutečnosti pro poskytnutí nebo neposkytnutí podpory.
- ZA a PÚ si ponechal jedno vyhotovení žádosti. Druhé vyhotovení žádosti zaslal s písemným stanoviskem gesčnímu útvaru MZe odpovědnému za podpůrný program.
- Poskytnutí podpory bylo v kompetenci MZe. Rozhodnutí o poskytnutí dotace vydal ředitel gesčního útvaru MZe (v roce 2000 byla podpora poskytnuta na základě písemné smlouvy uzavřené mezi MZe a žadatelem).
- Čerpání prostředků podpory bylo možné od data vydání rozhodnutí, resp. uzavření smlouvy.

Při kontrole NKÚ u vybraných ZA a PÚ bylo zkontrolováno 288 spisů příjemců podpory s významným finančním objemem, na základě kterých byly vyplaceny dotace v období let 2000 až 2002 ve výši celkem 175 mil. Kč. Z celkového počtu 1 060 poskytnutých dotací v kontrolovaném období to činí 27,2 %, zkontrolovaný finanční objem představuje 41 % z celkově vyplacených 427,5 mil. Kč.

Spisy příjemců podpory uložené na ZA a PÚ obsahovaly náležitosti a doklady požadované Zásadami. Součástí spisů byly také protokoly o kontrole plnění podmínek pro poskytnutí finančních prostředků MZe provedené ZA a PÚ u příjemce podpory.

V dokladech žádostí o podporu se nevyskytovaly závažné nedostatky. Pouze v jednom zjištěném případě nebylo doloženo oprávnění k užívání pozemku na dobu minimálně 15 let a ve třech případech nebylo k žádosti doloženo pravomocné územní rozhodnutí o změně využití území, vydané příslušným stavebním úřadem při změně druhu pozemku.

Kontrolu dodržování Zásad prováděly u žadatelů (příjemců) podpory příslušné ZA a PÚ. O kontrole byl pořizován kontrolní záznam ve formě „Protokolu o kontrole plnění podmínek pro poskytnutí finančních prostředků MZe“. V protokolech založených v kontrolovaných spisech žádné závady nebyly zaznamenány.

Pro ověření plnění podmínek stanovených Zásadami však nebyla využívána odpovídající kritéria, a kontrola tak nebyla účinná. Např.:

- Plnění podmínky výsadby vinice uznanou sadbou hodnotily ZA a PÚ z dokladů o zakoupení sazenic, ve kterých však někdy nebyly uvedeny ani odrůdy. ZA a PÚ neověřovaly, zda vysázené sazenice jsou uznané ÚKZÚZ.
- V rozhodnutí o poskytnutí dotace, resp. ve smlouvě o poskytnutí podpory byl uveden pouze celkový počet hektarů, na které se poskytuje dotace, bez uvedení konkrétních pozemků. I když ZA a PÚ provedl kontrolu na místě, nezjistil, že někteří příjemci dotace vysázeli vinici na jiných pozemcích, než uvedli v žádosti o podporu. ZA a PÚ nevyužívaly evidenci nemovitostí katastrálních úřadů.

Nedostatkem Zásad bylo, že pozemek, ke kterému se vztahovala podpora, byl uveden v tabulce k žádosti toliko parcelním číslem bez uvedení katastrálního území. Toto nebylo postačující pro jeho identifikaci. Přitom výsadba vinice ve viniční trati katastrálního území byla základní podmínkou pro poskytnutí podpory. Tabulka, kde bylo parcelní číslo uvedeno, nebyla textově svázána s jinými doklady žádosti, což činilo její údaje neurčitými.

Absence povinnosti geodetického zaměření vysázené plochy v Zásadách znejišťuje oprávněnost vypočtené částky dotace a znesnadňuje kontrolu. Rovněž uvedení povinnosti ohlásit změnu druhu pozemku katastrálnímu úřadu by přispělo k řádné evidenci vinic.

3. Nedostatky zjištěné kontrolou NKÚ u příjemců podpory

Kontrola na místě byla provedena u 51 příjemce podpory. Zkontrolováno bylo 91 rozhodnutí o poskytnutí podpory, tj. 8,6 % z celkového počtu případů. Kontrolovaným příjemcům byla vyplacena dotace celkem 79,8 mil. Kč, tj. 18,7 % z celkové vyplacené částky.

Kritériem pro výběr kontrolovaných příjemců podpory bylo opakované poskytnutí podpory a její finanční výše.

- Byly zjištěny nedostatky v dodržování podmínek vyplývajících ze Zásad obsažených v rozhodnutích o poskytnutí dotace, resp. ve smlouvách o poskytnutí podpory ve 46 případech.
Zaregistrování vinice u ÚKZÚZ do jednoho měsíce po výsadbě neprovedli příjemci dotace v osmi případech. Ve dvou případech byla výměra zaregistrované vinice nižší než výměra, na kterou byla poskytnuta dotace (rozdíl celkem 0,3829 ha). Výsadbou uznanou sadbou neprokázali příjemci dotace ve 36 případech, z toho na dokladech o pořízení sadby nebyla ve 30 případech uvedena odrůda a ani jinými doklady použitou sadbu příjemci nedoložili; v šesti případech nebyla vysázená, doklady doložená sadba uznána ÚKZÚZ (ve spisech u ZA a PÚ bylo zjištěno dalších 50 případů). U sazenic z dovozu nebylo možné ani z podkladů ÚKZÚZ ověřit, zda se smí uvádět do oběhu.
- Ve třech případech osázeli příjemci dotace jiné pozemky, než které uvedli v žádosti o podporu. Byly to vesměs najaté pozemky a v době podání žádosti nebyl sjednán požadovaný patnáctiletý užívací vztah (ve dvou případech nebyl sjednán ani do doby ukončení kontroly).
- Ve dvou případech byl předmětem nájmu pozemek, který pronajimatel nevlastnil.
- Podmínku stanovenou v územním rozhodnutí o změně využití území vydaném stavebním úřadem – vytyčení prostorové polohy pozemku nespĺnilo pět kontrolovaných příjemců (ve spisech u ZA a PÚ bylo zjištěno dalších 43 případů).
- Ohlášení změny druhu pozemku katastrálnímu úřadu – splnění povinnosti stanovené zákonem č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), nebylo provedeno v 31 případě (ve spisech u ZA a PÚ bylo zjištěno dalších 60 případů).

Shrnutí

V rámci podpůrného programu obnovy vinic a výsadby nových vinic byly ze státního rozpočtu v období let 2000 až 2002 vyplaceny dotace celkem ve výši 427,5 mil. Kč, výměra vinic, na kterou byla poskytnuta podpora, činila celkem 2 073,5 ha. Ani v jednom z kontrolovaných roků nevyplatilo MZe žadatelům o podporu celkovou částku schválenou PS a rovněž sazba dotace na hektar vysázené vinice byla nižší než sazba uvedená v Zásadách.

Podle ÚKZÚZ činila na začátku roku 2000 výměra vinic v České republice 11,5 tis. ha, ke konci roku 2002 činila 13 tis. ha.

Největší počet hektarů vinic, na které byla vyplacena dotace, byl v roce 2002, a to asi 1 tis. ha. V tomto roce byl také nejpříznivější poměr počtu hektarů vysázených vinic na 1 mil. Kč vyplacené dotace.

Nedostatky byly zjištěny v evidenci vinic. V několika případech příjemci dotace nezaregistrovali vinici u ÚKZÚZ, jak měli uloženo v podmínkách poskytnutí dotace a jak ukládá zákon o vinohradnictví a vinařství. V Zásadách a následně ani v rozhodnutí o poskytnutí dotace, resp. ve smlouvě o poskytnutí podpory nebyly stanoveny povinnosti týkající se evidence v katastru nemovitostí. Ohlášení změny druhu pozemku katastrálnímu úřadu, což je povinnost stanovená katastrálním zákonem, nebyla příjemci dotace plněna.

Malá péče byla věnována výsadbě vinic uznanou sadbou. V jedné třetině z kontrolovaných případů příjemci dotace nedoložili použitou sadbu, v několika případech nebyly

vysázené sazenice uznány ÚKZÚZ. Sazenice z dovozu nebylo možné z tohoto hlediska určit ani z podkladů ÚKZÚZ.

Přestože ZA a PÚ prováděly u žadatelů (příjemců) podpory kontroly, ani v jediném případě nezaznamenaly závadu. Vzhledem k četnosti zjištěných nedostatků kontrolou NKÚ nelze kontrolní činnost MZe hodnotit jako účinnou.